

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 12 (155)

Августург, 14 березня 1948

ЦІНА 1 НМ.
УКРАЇНСЬКИЙ
ТИЖНЕВИК

РІК IV

В обороні демократії

(ЦПУЕ і ПРЕСА)

6-го березня в Августурзі відбулася нарада представників української преси в американській зоні Німеччини з делегатами української громадсько-допоміжової організації (ЦПУЕ). На цій нараді виявилось, що деякі членки ЦПУЕ виробили свої пляни і проекти для скорочення української преси. Вони чули від американців, що має бути (для економії паперу) зменшене число преси для ДП, і вирішили подати свою думку в цій справі. У вироблених проектах (максимальному та мінімальному) помітне стярання зберегти такі газети як «Час» і «Укр. Трибуна» і зліквідувати «Наše Життя». Нічого лішого ми й не могли слідівати, від уstanови, в якій мають голос п. З. Пеленський та його однодумці. Вони вже раз своїми інтригами зліквідували були «Наše Життя» і нечуванним у культурному світі способом загарбали майно нашої газети. Але американський складський уряд визнав, що така газета, як «Наše Життя», потрібна українському читачеві, і «Наše Життя» почало виходити знову. Представник американського уряду в Мюнхені на письмі стверджив, що «Наše Життя» належить до найліпших між органами ДП - преси.

Ми дебре розуміємо, чим «Наše Життя» пропонує членів «бліскучого відокремлення», що вони так пішануть укоротити віку нашій газеті. «Наše Життя» стало на чолі опозиції проти безправства й терору, зведеного тоталістами в українських таборах: «Наše Життя» викриє всякі великі й малі злочини, чи то б'х не зробив, і кличе зам'якачі терористам: масу до саме-оборони; «Наše Життя» розкриває перед громадянством ганебну спекуляцію «бліскучого відокремлення» на крові українських повстанців, що їх бандерівські політики на еміграції «залисили» в свою партію і збиряють гроші з північного або заляканого людей у свою партійну касу; «Наše Життя» служить безкомпромісово демократичній ідеї і бореться проти всякого роду тоталізму — большевицького чи фашістського — і зриває маску від тих, що «підшиваються» під демократії, хоч вони на ділі ціпні тоталісті; «Наše Життя» обстоює не тільки політичну демократію, але бореться й за демократію господарську, соціальну, бо лише в цьому є охорона трудящих мас півного світу перед большевицькою демагогією.

Європейський соціалізм, як це ствердило недавно американське міністерство закордонних справ, — це найпевніша оборона перед большевизмом. Навпаки, реакція — це силою обставин, союзниця і помічниця большевизму. Саме російська реакція (Колчак, Денікін, Врангель) поставила большевиків на ноги, бо погнала до них, «збольшевизувала» маси. Гітлерова реакція підсилила большевицьку настрою в цілому світі, а китайські реакціонери на чолі з Чан-Кай-Шемом не можуть дати ради з большевизмом у Китаї саме тому, що вони противляються реформам на користь селянства.

Надії «наших» тоталістів на те, що вони ще будуть грati ролю в українській політиці, зесьмі безпідставні, марні. Бандерівська «карта» була остаточно «бита» 30-го червня 1941 року. Та реклама, яку бандерівцім робить большевицька преса (прим. недавні статті Смолича), має свою певну ціль: показати світові, що, мовляв, тільки за п. Бандерою йдуть українці, а коли так, то чи можна мати діло з таким рухом? Також культурний світ знає добре ціну «демократизмові» людей «30 червня 1941 р.», і коли б ці люди пробували й надалі говорити «іменем українського народу», то більшою юніоні нашій визвольній боротьбі не міг би учинити і найпотішніший ворог.

Піднімемо це з тяжким серцем і з гірким жалом: «О, неблагородствотрінія і нездравого розсудження», — так писав колись гетьман Петро Дорошенко до групи запорожців, що хотіли вести свою окрему, «січову» політику.

Бо що це значить, коли тоталісти, що засіли в ЦПУЕ, проектують лінії аж дві газети для «відокремленців», а «Наše Життя» зліквідувати? Це б значило, що «люди 30 червня» мали б у своїх руках знаряддя для дальшої пропаганди тоталізму і всякої реакції, а поступова демократія, люди з дійсними історич-

ними заслугами перед народом мусили б мовчати!

Проти таких плянів і проектів мусимо рішуче протестувати. Тисмі наших читачів і прижильників запротестуємо з нами проти намірів тоталістів зліквідувати «Наše Життя». Бо наші читачі знають, що «Наše Життя» ціло служить справі становлення, гноблених, утикуваних, покривдженіх наших братів. Знають, що «Наše Життя» не ховає і не буде ховати правди, хоч би яка була вона гірка і неприємна. Вони знають, що тоталістів не вдалося і не вдасться залякати редакцію «Нашого Життя» від виконування громадянської повинності

навіть загрозами і присудами смерті (а таки «присуди» маємо).

Ми розуміємо причину ворожнечі і ненависті провідників «бліскучого відокремлення» та інших «комітентів» до «Нашого Життя». Але ця злість тоталістів нас тільки переконує, що вони шляхи — правильні: адже зло завжди ставиться вороже до добра, і кривда — противиться правді.

Не вважаючи на всі хитрощі та інтриги, ми певні, що всі труднощі й перешкоди переборемо. Вільна демократична преса має виконати історичну службу в нашому суспільстві і вимістити всяке тоталістичне сміття з української хати.

Політичний огляд

ФІНЛЯНДІЯ

Згідно з найновішими вістями з Фінляндії, фінляндський уряд 5 березня вирішив почати переговори з советами, не зважаючи на те, що велика більшість народу проти всякого пакту з советами і навіть проти будь-яких переговорів із Сталіном. Голова закордонної комісії парламенту соціал-демократ Енні Пелтонен сказав: «Ми хочімо проти будь-якого пакту з ССРС, та все ж змущені будемо переговорювати. Але коли почнемо переговорувати з ними, то певно не зможемо більше вирватися від советів. Світ, а передусім Америка, повинні пам'ятати, що наша мета буде — вдергувати свою суворіність».

Опозиція проти советського пакту все більше зростає. Один високий фінський урядовець каже: «Якби сьогодні відбувся плебісцит, то від 80 до 90 відсотків населення висловилися би проти будь-якого пакту з ССРС. Найважливіші аргументи проти цього пакту такі: 1. тепер, ніяк не на часі укладати військові пакти проти Німеччини; 2. такий пакт суперечить недавно укладеному міровому трактатові з Англією і ССРС». Мало не вся фінська преса проти такого пакту, бо Фінляндія ніяк не хоче спричинитися до поділу світу на два противідповідні й ворожі табори.

Фінський соціал-демократичний провідник заявив що соціал-демократи Фінляндії не бояться ніякого комуністично-го перевороту, як в Чехо-Словаччині чи Угорщині, бо в Фінляндії комуністи заслабі, вони не мають за собою більш, як 15 чи 20 відсотків усіх голосів. У Фінляндії не можуть комуністи самі на наказ із Москви зробити переворот, як то було в Чехо-Словаччині та в інших європейських країнах.

АВСТРАЛІЯ

Австралійський міністер іміграції пропонує британському міністерству переселити з Англії до Австралії не тільки робітники, а також цілі підприємства (фабрики) у великий кількості. Він чекає пітерпляче на відповідь англійського уряду, щоб цей великий план обговорити в австралійському кабінеті. Цей план підготовляється за підтримки англійської воєнної індустрії на випадок війни в Європі, щоб Англія мала ще другий осередок свісії військової сили.

КОНФЕРЕНЦІЯ В БРЮССЕЛІ

Загальна політична ситуація на сході Європи впливає на те, що конференція п'ятьох держав у Брюсселі наближається до конкретних наслідків: згадані п'ять держав хочуть якнайскоріше укладти свій союз. На чорзі не тільки господарська співпраця, а також і політична та навіть військова порозуміння і союз. У цій справі Лорд Монтгомері, шеф генерального штабу, має перевіріти різні військові заходження в Бельгії. Цей союз п'ятьох створить для західної Європи зону безпеки так само, як це було минулого року в Ріо-де-Жанейро для цілого американського світу. Англія і Франція згодилися заснувати спільній господарський комітет, щоб порозумітися в біжучих сферах — господарських, культурних і політичних. Поза тим, що всі питання цих п'ятьох держав потребує

бути спокійного, грунтостого обговорення, піспішать сьогодні до реалізації політичної Унії. Сам прем'єр Бельгії, який ще вчора бажав порозумітися в господарських питаннях, сьогодні висловився вже за військове порозуміння для підпори політичного союзу. Це перші кроки до забезпечення західної Європи перед ССРС.

ПОДІЇ В ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНІ

Комуністичні «комітети акцій» продовжують чистку всіх урядів і громадського життя в цілій Чехо-Словаччині. Всі правники мають перевірити докладну перевірку, проводитися ревізія судочинства і правничої термінології. При «чистці» політичних партій дотепер видано з парламенту 12 посів католицької народної партії, потім перевіряти членів соціал-демократичної партії. Принескають, що ще перед сесією парламенту, яку скликано на 10 березня, всі небажані комуністами гости будуть позбавлені посольських прав. Досі «вичищено» та звільнено понад 100.000 осіб. Арештовано понад 500 антикомуністичних студентів, які намагалися втекти до американської зони Німеччини.

На першому засіданні уряду міністерів відповіли повідомив про удержавлення 500 великих підприємств, що мали понад 50 працівників. Повідомляють, що президент Бенеш хоче зректися свого уряду. В Лондоні запротестували чеські комітети проти комуністичної акції. Представник англійського міністерства закордонних справ пояснив, що в справі Чехо-Словаччини відбувається обмін думок між Лондоном, Парижем і Вашингтоном.

КОМУНІСТИЧНА ЗАГРОЗА

В Америці після останніх політичних подій у Чехо-Словаччині як Фінляндії забили на сполох перед комуністичною небезпекою. Підкомісія закордонно-політичного комітету палати, репрезентантів оприлюднила широкий звіт про стратегію і тактику світового комунізму і пільний ряд проектів, що знешкодили б комуністичну небезпеку. Один дальший підкомітет палати репрезентантів опублікував витяги з листа Едварда Гувера, керівника союзної поліції до міністерства таєріві, в якому він пише, що совєтські агенти роблять спроби відкрити тамсію атомових бомб. Як «позитивні противіходи», підкомітет пропонує: негайно треба приступити до усталізування господарства некомуністичного світу — через співпрацю, обмін спірівців та розвиток таєріві. Америка мусить ясно висловити свій погляд. Треба усвідомити собі, що Денін сказав: капіталізм без всесвітньої революції не можна знищити. Комуніст Гергард Айслер і три інші закордонні комуністи, заарештовані в Америці, проголосили голодовий страйк. Композитор Голівуду Ганс Айслер, брат Гергарда, проти якого також провадять слідство, після зложення поруки звільнено з під арешту, коли він запевнив, що добровільно вийде з США до Чехо-Словаччини.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

В обороні демократії

Політичний огляд

Шевченкові політичні ідеали

П. ФЕДЕНКО

Віктор Кравченко спідчина

Відкритий лист до л. д-ра ГАЛАМАЛ

Пост нездоланого духу Н. ЩЕРБИНА

ДЕФОРМАЦІЯ

* Бельгійський прем'єр Спаак назавв дотеперішні наслідки господарської співпраці 16-х держав у Паризі за невистачальні, а програму Беніса для змінення західної Європи — за «дуже важливу подію в історії Європи і цілого світу».

* Трумен заявив у справі атомової енергії, що атомова комісія при ОН не зможе виконувати своїх завдань, якщо Меншикість, що стоїть під впливом ССРС, буде її надалі відмовлятися від співпраці.

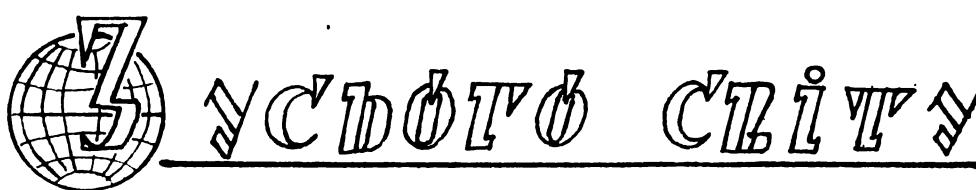
* Советські вояки заходять із Австрії в пограничні місцевості Баварії і грабують німецьких селян. Із советської зони Німеччини вдерлася німецька поліція в західною зону, щоб заарештувати деяких людей.

* Начальник СС Гіммлер хотів 1941 року окупувати Швейцарію. Це вияснено на суді в Нюрнберзі в доказах урядів німецького міністерства закордонних справ.

* Іранський парламент ухвалив закон про закуп зброї в США на 10 мільйонів доларів.

* Югославський уряд протестує проти приїзду американського крейсера до Трієсту.

* У квітні ц. р. відбудеться в Парижі конференція Віконавчого Комітету світової організації профспілок. На порядку денного цієї конференції ще немає питання про обговорення пляну Маршалла, хоч це жало було із американським британським союзом профспілок. Секретарем американської організації профспілок СІО поїхав був із півдня до Москви, щоб дістати згоду советських профспілок на обговорення американської доп

ІТАЛІЯ І ЕВРОПА

Італія має приступити до західно-європейського оборонного союзу, щоб не допустити до комуністичного перевороту в Італії. Італійський міністер закордонних справ на конференції 16 березня в Парижі має вже почати переговори в цій справі.

ЧЕСЬКИ ДИПЛОМАТИ УСТУПИЛИ

Чеський амбасадор в США, Юрій Славік і чехо-словацький посол в Оттаві Ф. Немец на знак протесту проти подій у Чехо-Словаччині уступили зі своєго становища. Славік сказав, що президент Бенеш під час внутрішньополітичної кризи, що призвела до створення нового комуністичного уряду, передбачає під «великим натиском».

ССР і ФІНЛЯНДІЯ

Советський посол у Гельсінкі генерал Савоненков зажадав від фінляндського генерального штабу дати йому повний список активних офіцерів фінляндської армії. Советський уряд жадатиме звільнення противосвітсько настроєних офіцерів.

ПРОТИСОВІТСЬКІ ЛЕТОЧКИ

В Гельсінкі розкидано леточки з нападами на Советський Союз і Сталіна. В леточках сказано: «Ми тільки по назві маємо незалежність. Справи, що мають для нас життєве значення, вирішують у Москві. Рано чи пізно фінів чекає та сама доля, що й естонців».

КОМУНІСТИЧНА ПРОПАГАНДА

Голова «Фінської демократичної унії» (комуністичної) в Гельсінкі на одніх комуністичних зборах сказав, «що демократичний фронт іде від відступу до наступу». Комуністичний партійний часопис «Вата Сан» жадає укладення за-пропонованого Советським Союзом оборонного договору «для охорони вільності і суверенности країни».

700 АРЕШТОВАНИХ В АТЕНАХ

В Атенах арештовано приблизно 1.000 осіб. Міністер громадського порядку Константин Рентіс заявив, що арештовано «всіх небезпечних, відомих комуністів» і всіх тих, що безпосередньо або посередньо підтримували комуністів. Далі міністер повідомив, що два дні тому знайдено комуністичний наказ, із якого видно, що комуністи готовали повстання в Атенах.

МОНТГОМЕРІ В БЕЛЬГІЇ

Шеф британського генерального штабу фельдмаршал Монтгомері на запрошення бельгійського уряду має прибути 31 березня до Бельгії для інспекції бельгійської армії та воєнних споруд і пройде там до 2 квітня. В поворотній дії Монтгомері відвідає Остенде, де йому мають дати диплом почесного громадянина міста.

ВСЕСЛОВ'ЯНСЬКИЙ КОНГРЕС У ПРАЗІ

В Празі закінчився другий всеслов'янський конгрес. На конгресі схвалено резолюцію, в якій закликається змobilізувати всі слов'янські країни і всіх слов'ян, що живуть за кордоном, до боротьби за проведення в життя ялтинських і потсдамських постанов, провадити боротьбу за непорушність «нових кордонів Польщі й Чехо-Словаччини» та за повне роззброєння Німеччини.

КОМУНІСТИЧНІ КОМІТЕТИ В ІТАЛІЇ

Італійський прем'єр де Гаспері обвинував комуністичну партію Італії в тому, що вона організовує комуністичні «комітети акції». Приклад Чехо-Словаччини показує, що така сама небезпека може загрожувати Італії.

ГОТВАЛЬД КОНФЕРУЄ З БЕНЕШОМ

Перший раз після переформування чеського уряду президент Бенеш прийняв у своїй сільській резиденції у Усті комуністичного прем'єра Готвальда. На засіданні нового кабінету міністрів ухвалило підвидицти приділ і незабаром за легалізувати «Комітет акцій». Чехо-Словачький уряд Готвальда, створений 25 лютого, складається з 24 міністрів. Рівночасно створено «національний комітет акцій». Тим часом Чехо-Словаччину покинуло багато політичних діячів.

Чехо-Словачькі дипломати в Голландії, в Китаї, в Монреалі (Канада) і в Туреччині покинули службу на протест проти комуністичного уряду. Посли правого крила соціал-демократичної партії виключені з партії. 30 послів народних соціалістів і 13 католицької народної партії також виключені з партії. Міністер Фірлінгер заявив, що тепер в новому національному фронті немає опозиції та що уряд не допустить всеред-

дині країни до жадної опозиційної партії. Фірлінгер закликав до тіснішої співпраці з комуністами. Фірлінгер сказав, що урядовці, звільнені, як політично неблагонадійні, працюватимуть у гірництві, в кopalнях, каменоломнях і в заливній промисловості.

ЯК З ФІНЛЯНДІЕЮ

Проти військового союзу з ССР висловилися всі партії, крім комуністів. Згідно з фінляндською конституцією сім політичних партій Фінляндії мусить висловитися одноголосно про укладення договору перед тим, як уряд має розпочати переговори. Фінські комуністи стараються переконати населення, що після укладення військового Союзу з ССР, фіні не будуть використані для військової служби поза батьківщиною. Зі Стокгольму повідомляють, що до Швеції щодня прибувають віткачі з Фінляндії.

ПРОМОВА ДЕ ГОЛЯ

Генерал де Голь на вічі в Комп'єні висловився за негайне «створення «Господарчої, політичної, дипломатичної і стратегічної унії західної Європи включно з Німеччиною», як противагу проти російських зазіхань на світове панування. Така унія буде об'єднувати 250 мільйонів людей. США мусить підтримати таку унію. Американська допомога мусить бути поширені на оборону цих держав. Франція має бути центром цієї федерації. Генерал назавв теперішню ситуацію у Франції, як абсурдну, і вимагає нових виборів. Довго не можна зволікати після «бліскавки» у Празі, бо подібне може статися і в Франції.

ПЕРЕД ДЕВАЛЬВАЦІЮ

В зв'язку з очікуваною девальвацією німецької марки люди намагаються відкласти свої гроші в товар. Купують вартісні речі, щоб уникнути втрат.

Проте, люди часом купують речі, що можуть втратити свою вартість. Деято закуповує поштові марки, навіть на

кілька сот марок. Інші купують у великих кількості трамвайні квитки.

Тому урядові чинники звертають увагу, що купівля згаданих речей — може бути не вигравдана, бо цілком можливо, що будуть змінені й поштові марки та трамвайні квитки. Може бути змінений розмір або колір іх, і тоді вкладені гроші пропадуть.

ГІТЛЕР ЖИВИЙ?

Відомий нацист Артур Макензен заявив, що Гітлер 9 травня 1945 р. вилетів від аероплані з Берліну в Єспанію. З ним мав летіти також заступник Гітлера в партійних справах Борман, але був убитий.

ГОЛОС СТУДЕНТА

Як не треба писати передовиці

Недавно «Час» вмістив величезну передовицю п. Сосновського, присвячену 30-м роковинам української державності. Автор лас українських соціалістів і навіть визначних, відомих всій Україні і в чужих міжнародних колах українських діячів, намагаючись довести, що це вони винні, мовляв, якби не вони, то ми були б... і т. ін.

Сосновському, як пресовому референтові ЦЕСУСУ — цієї найвищої позапартійної студентської централі, варто було б пригадати, що перед ним широке поле діяльності в галузі студентського життя.

Студентська преса — найбільш занебіжна ділянка, і над цим мусить подумати, як управа Цесусу, так і самі студенти.

«Політруки» серед студентства нам не потрібні, а потрібні фахівці, добре студенти.

Щодо соціалізму, то було б краще, якби п. Сосновський ще трохи простудівав, почитав наукових праць, довідався про історію цього руху, а тоді брався б до дискусії чи критики, але — з науковими і обґрунтованими аргументами, а не з лайкою, запозиченою з «Української Трибуни».

Бо, якщо для таких панів Сосновських, для «Часу» і «Укр. Трибуни»

МАГАДЖАБА

Підпільна індуська організація «Магаджаба» забила найвидатнішу людину Індії, Ганді. Розлютуване населення Індії вимагало вчинити сувору розправу над усіма членами Магаджаби. Індійський уряд заборонив цю організацію.

Такі коротенькі радіоповідомлення, що надходять з Дейлі, Бомбею, Бенаресу та інших міст Індії. Наш читач безпечно шукає відповіді на питання, що таке Магаджаба?

Засновано її досить давно, як індуську націоналістичну підпільну організацію. Треба мати увазі, що індуський народ поділений на дуже багато каст, віровізнань, політичних партій і т. ін. Отже, виникнення організації Магаджаба нікого особливо не здивувало. Але згодом Магаджаба гірко дала відзнаки підлогу народові Індії, а сьогодні убивство Ганді само себе прибила до стовпа ганьби.

Магаджаба звиродила в підпіллі. Вона пішла шляхом насильства, терору, грабунків і т. ін. До своїх лав вона широко залишила найвидатніші, темні шари населення. До її складу ввійшло багато розбійників, злодіїв тощо.

Кожний член організації Магаджаби складав присягу на вірність і послух проводові. Члени Магаджаби не мають права на власну думку чи критику організації. Вони в усьому є лише слухачними знаряддям, повинні, не замислюючись, виконувати накази своїх керівників, хоч ті явно шкідливі для індуського народу.

Всі заприсяжені члени Магаджаби розбиті на невеличкі, по кілька осіб, групи чи бойків. Рядові члени знають лише свого групового керівника і в усьому йому підлягають. Йому навіть надається право вирішувати питання про життя і смерть кожного зокрема із своїх підлеглих. Як правило, відхід від організації або непослух керівникові карається смертю.

Часто від страху перед Магаджабою, а то й просто за гроші та матеріальні дастки, до неї прилучалася певна кількість безхребетної й безпринципової індуської інтелігенції. То — так звані по-плантажі або шабесгої Магаджаби. Ця

українські соціалісти й визначні діячі, що в огні і бурі революції будували рідну державу, не є авторитетом, то їх шанує наша емігрантська молодь, та й на Україні навіть сьогоднішні комсомольці з орденом Леніна на грудях, але з українською душою, згадують про українських діячів, що боролися за волю народу і його права. На Україні вождів п. Сосновського ніхто не чув і чутки не хоче. Там наші діячі — демократи і соціалісти, що будували Українську Народну Республіку, організували військо і на своїх плечах внесли визвольні змагання, і, ні перед ким не скиливши своїх прaporів, пішли чужину, мають великий авторитет, незалежно від того, до яких ізмів воно належали.

Що вони могли робити помилки і робили їх — це безперечнно. І це не їхні гріхи. Великий гріх тих, що після 30-ти років не дорісши навіть до розуміння їх, так примітивно, починають тлумачити їхній діяльність і просто ляти їх.

Бо треба сказати правду: українське покоління 1917—20 рр. збудувало українську державу УНР, збудило несвідому масу до нового життя. А що зробили однодумці п. Сосновського? Вони несуть руїну, кров, братобійство. Чи можна цим хвалитися?

«Лікарю, вилікуйся сам!»

ВОЛ. ДУБНЯК.

Сталін, як Гітлер, не спиниться сам

Паризьке «Міжнародне видавництво» видало книгу Реймона Лякоста під заголовком «Советська Росія й Східне питання».

У книзі розповідається про наміри советів проникнути до Середземного моря і Перської затоки.

Книга (на 238 сторінок) починається з цитати, взятої з висловлювань колишнього американського посла в Москві Ульяма Булліга: «Єдиним тоталітарним імперіалізмом, який нині загрожує початком світової війни, є тоталізм Советської Росії. Її метою є завоювання світу для комунізму. Щоб далі діяти, ми мусимо переконатися в цій тяжкій дійності: Сталін так само, як Гітлер, не спиниться сам. Його треба буде спинити».

Так починається ця добре скомпонована книга.

Рецензент місячника «Федератіон» пише про зміст книги: «Чому б не дати ССР доступу до теплих морів, об'єк

Віктор Кравченко свідчить Агенти НКВД за кордоном

(Див. „Н. Ж.“ ч. 11)

Слідчий п. Стрілінг поставив Кравченкові питання, хто такі агенти НКВД і як ця установа діє. Кравченко сказав, що в Москві є міністерство державної безпеки, а в цьому міністерстві є закордонний відділ. Цей відділ має окремі підрозділи, що ведуть шпигунську роботу в Центральній Європі, в Скандинавських державах, у південній Америці та інш. Для шпигунської роботи Москва використовує свої посольства дипломатичні, військових представників (аташе), господарські організації. В закордонній організації НКВД є представництво закордонного відділу міністерства державної безпеки, представників закордонного відділу центрального комітету комуністичної партії і представники розвідки з воєнного міністерства. За советським звичаєм ці організації взаємно себе контролюють, одна за одну наглядають і ведуть змагання. В Америці всі члени комуністичної партії підлягали Седову, що був начальником советської закупної комісії у Вашингтоні. Сам советський посол в Америці — Громико — підлягав Седову.

Кравченко заявив, що кожного відповідального представника СССР за кордоном треба вважати за господарського шпигуна. Зібраний матеріал советських представників посилають у Москву на літаках разом з дипломатичною поштою. Кравченко стверджує, що советські шпигуни зібрали в Америці відомості про підводні човни, про літаки і т. ін. Для цієї шпигунської «роботи» Москва посилає за кордон визначних спеціалістів, часто під фальшивими прізвищами.

УКРАЇНА В СССР

Слідчий Стрілінг запитав Кравченка, чи Українська та Білоруська советські республіки, що мають своїх окремих представників в Організації Об'єднаних Націй, дійсно є незалежні; чи представники цих країн дійсно репрезентують населення цих республік?

Кравченко сказав, що кожна советська республіка в СССР має в дійсності менше автономії та незалежності, як будь-який цтат в Америці. Наприклад, Україна має сильну промисловість з копальними залива, вугілля, електричними підприємствами, з фабриками машин і т. ін. Але в уряді Української советської республіки немає ніяких міністерств, що завідували б названими індустріями. Вся праця цих індустрій підпорядкована всесоюзному міністерству в Москві. Це міністерство призначає усієς адміністративний і технічний персонал в українській індустрії за наказами центрального комітету комуні-

стичної партії в Москві. Далі Кравченко казав:

«Український уряд не має ніякої законодавчої сили і не має ніякої незалежності. Наприклад, в українському совєтському уряді є міністерство фінансів, але його завдання обмежується тим, що здирає податки і прибутики за приписами московського центрального уряду і надсилає їх до Москви. Московський уряд признає бюджет Української Республіки так, як хоче. Так само український уряд не має права порядкувати сировиною та продуктами, виробленими

на Україні, або їх розподіляти. Це — також абсолютна монополія центрального уряду в Москві. Коротко — український уряд як такий не має ніякої влади. Партийна машина на Україні, таємна поліція, літературна праця, включаючи з пресою, — все це роблять люди, призначенні і контролювані Москвою. Український советський уряд не є виразником інтересів українського народу в Організації Об'єднаних Націй; це — знаряддя політики советського центрального уряду. Персонально мені стас соромно і тяжко, коли американська преса поважно говорить про діяльність п. Мануїльського, що він, мовляв, заступає інтереси України, себто українського народу. Дивно, по правді, що цей публічний обман у США приймають поважно.»

(Далі буде.)

Конференція ДП-преси

(Від власного кореспондента)

3-го березня відбулася в Гайдельберзі чергова конференція ДП-преси з представниками IPO. На цій конференції представники IPO давали свої відповіді співробітникам ДП-преси. Цих питань було 15, із них частина спеціально правного характеру, наприклад: як з правового боку означити особу ДП? Представники IPO заявили, що в цій справі буде дана конституція IPO для перекладу і видрукования в ДП-пресі.

На питання, чому ДП мають таку обмежену свободу руху, представники IPO відповідали, що по суті немає перешкод для вільного переїзду ДП з однієї зони до іншої. Але є перешкоди харчові, що виникають при переїзді з одного табору до другого. Представники IPO заявили, що робляться плани кодифікації прав ДП в Німеччині. В дискусії вияснилося, що німецька статистика записує неправильні факти правопорушень переміщеннями особами та німцями. Наприклад, в області Авгсбург німецька статистика записує всі провини, учинені чужинцями, на рахунок ДП. Німців записують у статистику злочинів після засуду, а ДП вносять у статистику злочинів при арештуванні, хоч часто виявляється, що це особа невинна. Щоб далі не було несправедливих закидів переміщеннями особам, IPO буде збирати свої власні відомості про правопорушників ДП.

Представники IPO інформували заступників ДП-преси, що в кінці квітня відбудеться конференція ДП з високою освітою (в числі 50 осіб).

На питання про права ДП щодо власності, спадщини, земельної власності, договорів і т. ін. в Німеччині, представники IPO дали відповідь, що ДП мають рівні права з німцями. Права власності для ДП в таборах — обмежені. Для охорони прав ДП мають бути призначенні правні порадники та інші помічники на 2000 і на 500 осіб.

ДП можуть вести торговельні і промислові підприємства в Німеччині.

Говорилося також про тих, що не мають права на опіку IPO в таборах, а саме, хто прибув до Німеччини після 1 квітня 1947 року. Але цю справу, як заявлено, IPO вирішуватиме гуманним способом.

В справі харчової додаткової допомоги недужим (2% населення таборів) дане було висвітлення, що 2% — зовсім не обов'язкова база допомоги. Допомога на хворих має даватися згідно з дійсною потребою.

Відомо, що між німецькою молоддю від 6 до 10 років проведена т.зв. Гувернова акція (допомога харчуванням у школах). Між дітьми ДП ця акція не зроблена. Лікарі з IPO твердять, що стан здоров'я дітей ДП кращий, ніж німецьких дітей. Представники ДП преси це однозначно заперечили. Делегати IPO заявили, що IPO хоче збільшити приділи для дітей, але для цього бракує засобів. Отже лишається надія.

Для ДП, що живуть приватно, IPO дає змогу реєстрації, щоб вони могли виходити з Німеччини.

С. О.

За історичну правду

„Час“ із 7 березня ц.р. містить статтю п. Сокільського „Питання консолідації“ і, між іншим, спирається в своїх твердженнях на книжку пок. С. Шелухина, де той різними тлумаченнями і перекручуваннями пробував підривати основу легальності під урядом УНР, що з 1920 р. опинилася на еміграції. Хоч доба, про яку йде мова, має вже історичну давність, слід однаке, навести дійсний, несфальшований текст „Закону про форму влади на Україні“ з 28 січня 1918 р.

„Конгрес Трудового Народу України, вислухавши справоздання Директорії та її міністрів і беручи на увагу заяву Директорії про готовість скласти свої уповноваження, постановив:

„Висловити своє повне довір’я і подяку Директорії за її велику роботу для визволення українського народу...

„Зважаючи на загрожуюче внутрішнє і зовнішнє положення нашої Республіки, засідання свої припинити, виділивши із свого складу комісії з законопідготовчими і контрольними функціями, які мають розробити для слідуючої сесії Трудового Конгресу...

„З огляду на небезпечний військовий час доручити владі і оборону краю Директорії УНР, яка, доповнена представниками від Наддністriaнської України, до слідуючої сесії Трудового Конгресу має бути верховною владою і віддавати закони, необхідні для оборони Республіки, при чому ці закони передаються на затвердження найближчій сесії Трудового Конгресу. Виконавча влада УНР належить Раді Народних Міністрів, котра складається Директорією і в час перерви сесії Конгресу відповідає перед Директорією.

Доручити президії Трудового Конгресу в порозумінні з Директорією в найближчий час, коли явиться змога нормальної роботи, скликати слідуючу сесію Трудового Конгресу України“.

Воєнні події не дали змоги Трудовому Конгресові знов зійтися для продовження праці. Але з цієї причини не вигасли права Директорії, які їй дів Трудовий Конгрес. Не вигасли ці права також і наслідком виходу деяких членів Директорії з її складу, бо Трудовий Конгрес у своєму законі з 28 січня мав на увазі не особи, а інституцію.

Цікаво зазначити, що цей спір про „легальність“ веде орган „бліскучого відокремлення“ „Час“, хоч діячі цієї групи дуже хотіли б для своєї УГВР мати якийсь зв'язок з УНР, як традиційним політичним центром. Коли це не вдалося, то висулюють п.п. Сокільських, щоб доказували „незаконність“. Кому потрібне це крутість?

Американці про Україну

(Див. „Н. Ж.“ ч. 11)

Ця родина втратила двох синів, і їхні портрети висіли на другій стіні.

Господар був у віці коло 50 років, з широкими вилицями, з русавим волоссям і широко поставленими синіми очима. Нарешті його була готова. Борщ — оригінальна українська страва, яєчна смажена на салі, свіжі помідори, огірки і покришена цибуля, гарячі коржі, мед, овочі й ковбаси були поставлені на стіл заразом.

А потім господар налив до чаювок-горілки, в яких були розтовчені зернита з перцю, так що вона паухуча. Потім він покликав свою дружину і двох невісток, удів його забитих синів, до столу і кожній з них дав по чаювці горілки.

Коли обід скінчився, надійшов час, якого ми чекали. Час питань. Це був час величчі цікавий для нас, бо мали бути питання селян про селян і про села.

Тяжко для наших людей уявити Росію — з найрізноманітнішим підсолнінням — від арктичного до тропічного, з багатьма-багатими різними расами й мовами. Ці селяни навіть не говорили по-російському, вони говорили по-українському.

«Як живе фармер в Америці?» — питали вони. І ми пробували пояснити, що є багато різного роду фарм в Америці, як в СССР. Є фарми малі — по п'ять акрів з одним мулом для обробітку, і є великі — кооперативні фарми, що працюють так, як великі державні господарства СССР, за винятком того, що держава не привласнює їх і їхнього добра.

Питання були гострі. Один селянин питав: «Що робив би американський уряд, коли б советський уряд позичив гроші й подав військову допомогу Мексиці з відкритим наміром перешкодити поширенню демократії?»

Ми хвилювали думали і потім сказали: «Добре, як уявляємо собі, ми б оголосили війну.»

А він говорив: «Але ви позичили гроші Туреччині, яка є на нашому кордоні, з наміром перешкодити поширенню нашої системи. І ми не оголосили війни.»

А наші господари сказали: «Здається нам, що американський народ є демократич-

ний народ. Чи можете ви пояснити нам, чому американський уряд має своїми приятелями реакційні уряди, уряд Франко, військову диктатуру в Туреччині і підконтрольно монархію Греції?»

Ми говорили їм про питання, що ставилися в Америці. Питання про панування на Балканах комуністичних партій, питання й нарикання відносно вживання «вето» росіянами в ОН, питання, що ставляється відносно нападів на Америку з боку советської преси.

Ці питання здається вирівнюювали одне одного, і вони не знали більше нічого про свою закордонну політику, як ми про нашу.

Не було подразливості в інших питаннях, — лише цікавість. Нарешті наш господар устав, підняв свою чарку і сказав: «Десь на все це мусить бути відповідь, і мусить бути швидко.

Він показав на тих двох (чоловік і дружина), що боролися з важкими балками, щоб збудувати стріху і сказав: «Цієї зими вони будуть мати хату вперше з 1941 року. Вони мусять мати спокій, вони бажають мати свою хату».

Він говорив далі: «Вони мають трьох маліх дітей, які ще не мали хати, щоб жити в ній. Не може бути в світі когось такого безбожного, щоб хотів зачати їх назад у льохи, під землю».

Господар відкрив пляшку вина і налив потроху в кожну з наших чаювок. За столом стало тихо. Ми піднесли свої чарки. Ми пили вино без промов. За хвилину ми дякували нашим господарям і від'їхали по скалечній військовій країні. Ми хотіли б знати, чи надія наших гостів правильна. Чи справді є люди на світі, що хотіли б арунівати нові, малі хатки знову і загнати дітей у печери, під землю?

(Далі буде.)

За залізною завісю

Ференц Нодь про Угорщину

Перед виборами

(Див. „Н. Ж.“ ч. 11)

Треба сказати, що згадані большевицькі методи були ще дуже помірковані. Комуністична партія хотіла себе показати в найкращому світлі, бо восени мали бути вибори. Угорці тяжко працювали, щоб відбудувати країну. В травні мене покликали в тимчасовий уряд на міністра відбудови. Ми почали відновлювати дороги, залізниці, фабрики. Уряд переїхав до Будапешту. Треба визнати, що комуністи показали при відбудові незвичайну енергію. Стефан Косса, колишній трамваєвий кондуктор, випоколений большевиками як голова ради професійних спілок, підгнав робітницив до пильної праці під стахановськими гаслами. Найбільше враження на мене робив Геро, один з „великої сімки“, міністер транспорту. Він працював багато років як большевицький агент на Балканах і в західній Європі. Він не любить висувається так, як Ракоші, між людей. Він спокійний, солідний чоловік, високий, худий, смаглявий. Він виконав величезну роботу при відбудові мостів і залізниць. Тоді це ще не було так ясно, що він виготовив Угорщину для Росії. Ще й сьогодні я не знаю, чи він вважає Угорщину за колонію чи частину ССРР. Вліті 1945 р. настало політична тиша. Тільки пізніше ми зрозуміли, що це є комуністична тактика. Завдання цього — викликати настій, що, мовляв, „большевики“ вже задоволені і можна вже спокійно разом працювати. Постають фальшиві надії. Це зовсім, як у Гітлера: „Не ставимо вже більше ніяких територіальних домагань“.

В 1945 році підписано три договори, що вплинули на долю Угорщини. Перший з них було перемир'я, підписане Його Ворошилов 20 січня іменем ССРР, Англії і США. В ньому призначено були ре паради у висоті трьох мільярдів доларів. Була призначена також контрольна комісія союзників. Був там і додаток: союзницька контролна комісія стоятиме під проводом „советської головної команди“.

Другий договір — це договір у Ялті, підписаний 11 лютого Сталіном, Рузвелтом і Черчілом. Він забезпечував і Угорщині право творити демократичні установи за власним вибором, згідно з Атлантичкою Хартією.

Третій договір — це договір в Потсдамі, підписаний 2 серпня. Там було кілька слів про право ССРР на німецьке майно. Не думаю, щоб західні представники з своїми поняттями про чесність могли думати, що большевики зможуть зробити з цих кількох слів. А це уможливило большевикам захопити угорське господарство в свої руки. Думаю, що

самі большевики були здивовані, що західні держави так легко згодилися на ці умови. Пізніше був ще один документ — мировий договір, на який ми чекали так довго. Він є важкий, хоч Америка і старалася його улегти. Найважливіша постанова в ньому, що ССР мав зібрати своє військо через 90 днів після затвердження. Але це питання, чи виведення большевицького війська щось може змінити. Сила поліційної держави така велика, що її війська не потрібно. До того ССР мав право тримати в Угорщині частини, щоб забезпечити звязок з советською зоною в Австрії. В большевиків це може бути ціла армія.

У вересні вся Угорщина раділа. Коли вже наближалася термін виборів, совети поставили вимогу, щоб наперед зробити вибори до будапештського магістрату 4 жовтня, а загальні вибори аж через місяць. Вони були занепокоєні силовою „дрібних селян“ і думали, що їхні земігзи їх у Будапешті, зможуть мати вплив на всенародні вибори. Щоб мати перемогу в Будапешті, вони виставили спільній список з соціал-демократами. На здівування „дрібні селяни“ дістали 51% голосів.

За кілька днів після цього маршал Ворошилов покликав мене і Тільди до себе. Він був дуже приязній. Він заявив, що хотів би бути посередником між партіями, і запропонував, щоб всі партії зразу погодилися на спільний список. Наші партії віддавав 40% місць у парламенті. Ми заявили, що виборці в такому разі не матимуть ніякого вибору. Він тоді нам запропонував 45 і 47½%. Ми членою це відкинули і пішли.

Я був переконаний, що тільки громадська думка зможе врятувати вільні вибори. Тому я, як голова „партії дрібних селян“, негайно скликав віче, щоб обговорити советську пропозицію. Народ розворушився, англійське і американське радіо нас підтримало. Большевики відмовились від своїх вимог.

Комунисти почали тепер робити напади на наші віча. Але скоро це припинили, побачивши, що це спровокає погане враження на громадську думку. Тоді вони ще з нею числилися. Навіть на святого Степана покликалися, як на національного святого і символ угорського парламенту. Вони твердили, що можна бути комуністом і віруючою людиною. Це на декого впливало. 4 листопада відбулися вибори. Деякі боязкі люди з професійних спілок безперечно обирали комуністів зі страху, мовляв, може якось довідається, за кого вони дали голос. Комуністи мали багато автомобілів, якими возили своїх людей до урн. Наші селяни мусили їти пішки в драніх черевиках. Але треба визнати, що вибори були вільні. Майже 4750000 людей, тобто, більш, як половина населення, віддали свій голос.

Партія дрібних селян дістала 57 відсотків голосів, комуністи — 17, соціал-демократи — 17, народна селянська партія — 7. 2 відсотки припали на дрібні партії.

Часто мене питали, чому це большевики допустили вільні вибори. Тут можна висловити тільки здогади. Думаво, що вони вірили, що комуністи будуть мати значно більший успіх. Може вони потребували ці вибори для конференції „трьох“, що мала відбутися через місяць у Москві. У всякому разі вони вже в південно-східній Європі ніде не допустили вільніх виборів, а в Угорщині крок за кроком усуяли наслідки виборів і привели країну під комуністичне панування.

хідно-європейської культури в галузі політики і економіки. Зокрема цікаві визначення понять «федерація» і «федералізм», вироблені першим Конгресом Європейської Спілки Федералістів. Федерация — це спосіб добровільної організації, що об'єднує інтереси їх під таким авторитетом, який дисциплінує їх, водночас поважаючи найсуттєвіше в особливостях тих інтересів і вигод.

Об'єктами федералізму є: релігія, політика, господарство, суспільні відносини, культурні і правні. Зразком федерації і федералізму є Швейцарія з своєю упорядкованістю і повагою до свободи людини та гарантією безпеки її. Європа прямує до федералізації за Швейцарським зразком.

Доповідь викликала цікаву дискусію. **ПРИСУТНІЙ.**

Перші дні в Канаді

Коли ми їхали з Галіфаксу до місця праці, нас зустрічали різні люди, серед них були українці, були й такі, які говорили, що ми — гітлерівці, питали: чому ми не їдемо додому, зауважували, що для нас у Канаді немає місця, що нам нібито закорініло канадського білого хліба і таке інше. Але ми їм так відповіли, що вони за якусь хвилину хто знає де й ділиться. То, звичайно, були комуністи.

Працюємо в лісі, тут же й живемо в спеціальних бараках, що зовні нагадують стодоли, що їх можна зустрінути на полях у Баварії, але всередині устатковані. В одній кімнаті нас міститься 45 осіб. Тут багато снігу і великий мороз (іноді доходив до 45°). Праця у нас нелегка, але підписані контракти на сім місяців кожний мусить відробити, а потім можна знайти іншу роботу. Коли б мене відпустили, я вже тепер міг би улаштуватися в одному з трьох міст — Вініпегу, Гамільтоні чи Брендоні.

Не можу не розповісти про різдвяні свята. На ці свята ми були запрошенні до Жерентону на ялинку, куди нас поїхало 40 осіб із своїм хором. Нас ціло прийняли і були дуже задоволені з того, що ми розповіли їм про іхніх рідних і знайомих, які лишилися на рідних землях. Нам говорили, що відколи в них існує читальня при «Просвіті», то ще не було так весело. Правда, на цвому вечорі не було жадного червоного, вони мають свій «Народний Дім» і до «Прогресів» не заходять. Але деякі з них, зрештою, відповіли, що їх дурить червоні пропаганди, починають заглядати до читальні.

Один з наших українців прочитав реферат: «Події на рідних землях», всі присутні плакали.

С. У.

„Об'єднана Європа“

Цими днями на засіданні наукового сектору Українського Технічно-Гospодарського інституту проф. С. Драгоманів зробив доповідь на тему: «Об'єднана Європа».

Цю «об'єднаність» можна розуміти по-різноманітно: є «єдність» централістично-авторитарна, що твориться згори вниз, є «єдність» добровільна, що її творять людські одиниці та їхні добровільні спільноти. Для першої «єдності» характерний централізм, для другої федералізм.

Доповідач докладно спинився на численних непорозуміннях і на викривленнях поняття «федерація», що трапляється серед українців, і подав історичний огляд федеральністичної ідеї в Україні.

їнстві, спинившись на ідеології Товариства Об'єднаних Слов'ян, Кирило-Методіївського Братства і згадавши продовжує вчіння іхньої справи — Михайла Драгоманова, М. Грушевського та діячів Української Центральної Ради часів Української Народної Республіки.

Доповідач докладно спинився на політичному федералізмі, що нині виростає в могутню діючу силу, і подав історію постанови Європейської Спілки Федералістів у Швейцарії та підкреслив невпинне зростання її.

Ухвали першого Конгресу Європейської Спілки Федералістів та її Статут відповідають собою документи, в яких зображені найкраще з духовного надбання за-

«Мое пророчество безсомненное».

В Шевченкових творах, писаних російською мовою, знаходимо слово «соціаліст». З ідеями соціалізму Шевченко міг ознайомитися ще в Києві перед зачлененням. Член Кирило-Методіївського Братства Микола Гулак був прихильником ідей французького соціаліста Шарля Фур'є і писав сам про «порядок, що може настать» (соціалізм).

Відома реч, що ідеї соціалізму були принесені до Поневолєніх, визискуваних мас гуманними представниками кляс заможних, навіть аристократичних, як, напр., французький граф Сен Сімон. Не «заліз закони господарського розвитку», що, мовляв, неминуче ведуть до упадку капіталізму, а ідея людянності, співуттєва до визискування і пригноблення вела людей із вищих кляс на службу угідним людям, жертвам суспільної несправедливості. Приклад, англійського фабриканта Роберта Оуена, що зробив спробу кооперативної організації виробництва з робітниками, загально відомий. Як показав Гендрік де Ман у віденському місячнику «Der Kampf» (1932 р.), К. Маркс дійшов до соціалістичних переконань у першу чергу з причин людянності: визволити людину від несправедливого суспільного ладу — ось його провідна ідея. Тож і Ф. Енгельс прийшов до соціалістичних ідей, вивчуючи нівідрядні умови життя робітництва в тодішній Англії («Положення робітничої кляси в Англії» — це одна з його перших праць).

Гуманне наставлення Шевченка, його боротьба за правду і справедливість, його благословення

«роботающим умам, роботающим рукам» — ставить нашого поета в ряд із тими, що присвятили все своє життя, всю свою працю для визволення трудящого людства.

П. Федемко

Шевченкові політичні ідеали

вірші «Ляхам», що він присвятив Броніславові Залеському.

Ненависть до царської Росії мала вплив на погляд Шевченка на історію України і її діячів. Відома реч, що Шевченко ненавидів Богдана Хмельницького за те, що цей гетьман прийняв протекторат московського царя над Україною. У містерії «Великий Лъох» каже «Перша душа», що її в рай не пускають за те, що вона, живуши на світі дівчиною

«води набрала, та впovні шлях перейшла їм; а того й не знала, що він (Хмельницький) іхав в Переяслав

Москві присягати!»

Для Шевченка Хмельницький і до смерті лишився «Богданом п'яним»... Зате він шанував гетьмана Мазепу, бо той поставився, хоч і без успіху, проти московського деспотизму. Селецький у своїх спомінах про Шевченка (Кіевская Старина) згадує факт, що Шевченко хотів писати лібретто для опери «Мазепа», якого дуже шанував, а про Хмельницького висловлювався зневажливо.

Шевченко все був республіканцем.

Він вірив, що царська деспотична влада впаде, і що настане демократичний республіканський лад:

«Чи діждемося Вашингтона
З святим і праведним законом?
А діждемося таки колись!»

Шевченко з великою увагою слідкував за політичними подіями в Західній Європі. Царя Миколу Першого, гнобителя свободи в Росії і в Європі, він у

Відкритий лист

До організаційного референта ЦПУЕ п. д-ра Галамая

26 лютого ц. р. на пресовій конференції, що відбулася в ЦПУЕ, під час свого звіту Ви закинули обвинувачення деяким часописам за висвітлення на сторінках таких фактів, що іх завжди можна було б полагодити в ЦПУЕ, зокрема видавництво часопису «Наше Життя», що міститься за три кілометри від ЦПУЕ, завжди могло б з'ясувати ту чи іншу справу на місці.

Миз Вам, п. д-ре, цілком погоджуємося. Але нас дивує, чому Ви, як організаційний референт ЦПУЕ, не спромоглись відвідати табір Сомме-Касерне, що та-кож розташований від Вас за три кілометри, і не вжили заходів до переведення нових виборів. Адже Найвищий Громадський суд універзитету вибори, проведений 19 жовтня 1947 р. Громадські організації табору чекали до сьогодні Вас, сподіваючись, що Ви зайдете, але не дочекались. А сьогодні Ви спонукали нас пригадати це Вам. При цьому нагадуємо Вам про вирок суду. (Подастесь орієнтал).

Ч. спр. III. А. II/47.

ВИРОК В ІМЕНІ ПРАВА

Найвищий Громадський Суд Української Еміграції в Авгсбурзі на засіданні дня 18-го грудня 1947 р.

УХВАЛИВ:

«Визнати переведені 19-го жовтня 1947 р. вибори голови, Таборової Ради та Контрольної Комісії в таборі «Сомме-Касерне», в Авгсбурзі, за неважкі в системі ЦПУЕ.

ОБГРУНТУВАННЯ

19-го жовтня 1947 р. відбулися в таборі «Сомме-Касерне» вибори голови Таборової Управи і Контрольної Комісії. Проти тих виборів вище наведені товариства внесли за посередництвом ЦПУЕ в Авгсбурзі дня 27-го жовтня, отже в законному реченні, — протест.

У протесті наводять, що вибори проведено не за правильником «Таборовий Правильник», підтвердженім Пленумом ЦПУЕ з 27-го травня 1947 р., а на основі правильника, складеного Таборовою Комісією, а саме: відкинуто пропорційну систему і проведено вибори на підставі індивідуального голосування. Далі, всупереч постанові § 8 правильника «Таборовий Правильник», підтвердженою Пленумом ЦПУЕ, надано активне виборче право мешканцям табору від 18-го року життя.

Прояхання опозиції про допущення до театру, де відбулось голосування, представників преси та опозиції для спостереження самого голосування не взято до уваги. За списками опозиції голосувало 888 осіб, коли після першого комунікату Виборчої Комісії голосувало 1177, а після другого комунікату — 1129 виборців.

Оскільки був висунутий лише один список, виборці, тобто опозиція, не мо-

гла за нього голосувати і оголосила бойкот виборів.

Виборча Комісія порушила нейтральне становище, бо від 17-ої години передала кілька закликів по радіо до населення, скликаючи виборців до голосування. Теж саме робили театральними дзвінками.

Голосування закінчено о 18. 10 замість о 18-ї.

Тому ждали скасування цих виборів.

Правний заступник ЦПУЕ згідно з листом до ОПУЕ з дня 13. 9. 1947, подав, що «Виборчий Правильник» таборової управи не був перед виборами узгоджений з ОПУЕ і Управою ЦПУЕ. З виборчих актів Таборової Комісії, зглядно управи табору «Сомме-Касерне» в Авгсбурзі виходить, що ухилення правильника таборової управи від правильника «Таборовий виборчий правильник» потверджено Пленумом ЦПУЕ, не були узгоджені (§ 2 «Таборового виборчого правильника») з Обласною Виборчою Комісією, згідно з ОПУЕ та ЦПУЕ в Авгсбурзі, а на кожний випадок про ухилення «Таборового виборчого правильника» не була оповіщена Центральна Комісія, згідно ЦПУЕ.

Неспірне є, що згадані вибори були проведені з порушенням постанови § 3 правильника «Таборовий виборчий правильник», підтвердженої Пленумом ЦПУЕ, сама була порушена пропорційна система, а активне виборче право, визнане українцям (-кам), яким минуло 18 років життя, — проти постанови § 8 того ж правильника, за яким право мають українці (-ки), яким минуло 21 рік.

З тих причин, тобто з причин по-рушення постанови §§ 2, 3 і 8 згаданого правильника, Найвищий громадський суд, не вдаючись в розслідуванні за-мітів позовників, згадані вибори скасував, як неважкі в системі ЦПУЕ.

Крім цього, Найвищий громадський суд виразно стверджує, що ухилення, про яке йде мова в § 2 «Таборового правильника», допустимі випадок узгодження з Централею, — не можуть відноситись до засадничих правних постанов.

Такою засадничою постановою є спра-ва віку виборців. У світлі правних за-сад, обов'язкових для цілого культурно-го світу і визнаних міжнародним правом, усі права особові окреслені в законодавстві держави, до якої даний громадянин належить, а право те відоме під назвою «персональних статутів».

В тому стані ми, як колишні польські громадяни в квітні віку, управленими до правних актів, приватного й громадського, де б ми не були у світі, входимо щойно з покінченням 21-м роком життя, як повноправні громадяни.

Тієї засади ніхто не змінить, доки не будемо громадянами іншої держави, що нормувала б ту справу інакше, при чому слід зазначити, що той вік зовсім

змінити, як повноправні громадяни.

Оскільки був висунутий лише один список, виборці, тобто опозиція, не мо-

зують майже у всіх державах культурного світу.

Найвищий громадський суд зазна-чає, що в тій справі перша розправа була визнана на 13. 11. 1947. Її від-рочено, в цілі подання оборони, на 27. 11. 1947. Цю розправу, на бажання піз-ваної сторони, в цілі уможливлення у-годового полагодження цієї суперечки, відрочено на 6. 12. 1947 р. До цієї роз-прави ніхто не з'явився і її відкладено на 18. 12. 1947. Отже пізвана сторона мала більш, як місяць часу, від першої розправи, до угодового полагодження справи згаданих виборів.

Повертаючись до нашого звіту, хоче-мо зауважити, що коли вимагати від інших інституцій діяльності найкоротшими шляхами, то в першу чергу слід самому їх притримуватись і діяльності з вимогами правового порядку, що буде на користь піднесення авторитету ЦПУЕ, з одного боку, та усуненю анархії в таборах, з другого боку. На цьому зразку ми чекаємо Вашого втручання, і наслідки цього втручання покажуть авторитет об-раних нами наших органів ЦПУЕ, зок-рема організаційного відділу на чолі з Вами. Во різні викрутаси, замовчування болячих фактів порушення нашого емі-граційного правопорядку мимоволі спо-нукують висвітлювати їх на сторінках преси. До сьогодні таборянин чекали на вас, а тепер виришили цей вирок на-друктувати, бо бачимо, що від ЦПУЕ до «Сомме-Касерне» аж 3 км. Вам до нас задалеко.

Від відділу інформації ЦПУЕ

Злучений Український Американський Допоміговий Комітет через свого уповноваженого на Західну Європу п. Р. Смука буде уділювати через систему ЦПУЕ потребуючим скітальцям деяку матеріальну допомогу. Відділ Суспільної Опіки ЦПУЕ звертається до всіх зацікавлених і просить прийняти до відома, що досі ще ніякої допомоги немає і невідомо точно коли буде. При розподілі плянованих допомог усталено такий порядок:

1) Як уже повідомляв п. Р. Смука своїми обіжниками, в зв'язку з обмеженістю фондів, допомога призначена лише дуже потребуючим, приватно мешкаючим, вискрінгуваним (що не знаходиться на постачанні IPO) і в першу чергу таким категоріям втікачів: сиротам, самітним багатодітним жінкам, студіючою молоді, вченим, письменникам, мистцям, заслуженим громадським діячам і потребуючим непрацездатним. Всім цим категоріям ЗУАДК допомагатиме через ЦПУЕ, фактично через обласні та повітові референтури Суспільної Опіки.

2) Всім хворим, інвалідам і полоненим уділюватиме ЗУАДК допомогу лише через СХС, тому зазначені категорії втікачів мають звертатися до СХС, а не до Суспільної Опіки.

— Не подобається ані трохи!
— Чому? — пирснув смішком Свідзінський.

— Кажучи щиро, вона мабуть пуста, непостійна й легковажна. Як метелик, що любить волю і вільно пурхає скрізь.

— А звідки Ви знаєте? Ви мало бачили Й.

— На пустеньку досить глянути один раз. Зовні гарна: ніжна, з відкритим смугливим личком, навіть елегантна, з усмішливими темнокарими очима, певно любить мистецтво. Але беззмістовна, легковажна...

Свідзінський щиро сміявся на мою відповідь, хоч видно не був задоволений моим висновком.

Через кілька місяців у тій самій ре-дакції, насамоті, Свідзінський знову почав зі мною розмову про панночку Кондратьєву. Він хвалився, що вона дуже чайна й пожавася Його. А потім, роблячи часті павзи й наперед домагаючись від мене слова чести, що я нікому не скажу, спітав:

— Шо ви сказали б, якби я одружився з нею?

Це мене обурило:

— Як? З цією пустенькою дівчинкою? Ви ж маєте поважну, врівноважену й досить пристійну дружину!

— А коли б, припустим, я не мав. Що б ви сказали?

— Я сказав би одно: дурниця! Без-глазда! Необміркованість!.. Ця легко-важна дівчина може легко покинути вас, як легко згоджується на одру-жинні. А тоді Ви вже втратите свою попередню дружину, і на старість лишитеся самі.

Мої слова вразили Його. Але він більш легковажив ними, ніж міг задуматись над їхнім змістом.

Поет дав серцеві волю...

3) В зв'язку з тим, що деякі установи і скромні громадяни не знають про прийнятій порядок і звертаються безпосередньо до ЦПУЕ, відділ Суспільної Опіки повідомляє, що всі перераховані категорії мають звертатися безпосередньо до обласних і повітових референтур з умотивованими проханнями. Це теж стосується і тих, що вже вносили заяви, не дотримуючись того порядку.

4) Щоб використати громадську опінію чи дійсно той чи інший петент по-потребує допомоги, і щоб допомогу подати лише тим, хто її дійсно по-потребує, ЦПУЕ погоджені з центральними професійними і культурно-науковими об'єднаннями буде уділювати допомогу лише після опінії цих об'єднань. Тому ЦПУЕ просить всіх петентів зарутися опінією від управ своїх об'єднань і лише після того подавати обласним референтам Сусп. Опіки свої прохання.

5) Студіюча молодь має звертатися за допомогою теж до обласних референтів Сусп. Опіки через місцеві філії КОДУС-у, при чому звертаємо увагу, що допомогу уділяємо в першу чергу студентським ідалням.

6) Відділ Суспільної Опіки ЦПУЕ безпосередньо нікому харчової допомоги не буде уділювати, лише контролюватиме розподіл допомог по областях.

Відділ Суспільної Опіки доводить до відома, зацікавлених громадян, про прийнятій порядок уділювання допомоги, просить прийняти все це до уваги і дотримуватися його. Разом з тим Відділ Сусп. Опіки звертає увагу зацікавлених осіб на те, що потреба допомоги є дуже велика, а реальна можливість допомогти значно менша, і тому матимемо змогу задовільнити прохання лише найбільш потребуючих і то не всіх. Натомість на параді обласних референтів Сусп. Опіки буде прийнята ухвала, щоб вжити заходів до змобілізування власних матеріальних фондів на місцях. Ми повинні всю увагу звернути на давно вже випробуваних шляхах допомоги самому собі. Як би ми не були бідні, все ж таки серед нас є окремі особи і установи, що допомогу потребуючому братові ставлять собі за ціль. Ми мусимо добра волю таких осіб використати, залучити їх до збирання коштів і створення допомогових фондів, при кожному Українському Осередкові.

Особливо звертаємо увагу на можливість зібрати деякі фонди від тих національних скітальців, що виїжджають з Німеччини. Потрібно якнайсильніше збирати все майно, яке залишають скітальці, в тому числі й приватники, що виїжджають, та доцільно до збірку здійснити.

Відділ Суспільної Опіки.

Авгсбург, 20 лютого 1948.

Н. ІШЕРБИНА

Поет нездоланного духу

(Пам'яті В. Є. Свідзінського)

Приятелювання за советських умовин особливе. Там не може бути якихось товариств, бо зразу підпадуть під підозріння; агенти НКВД когось із приятелів обвин

